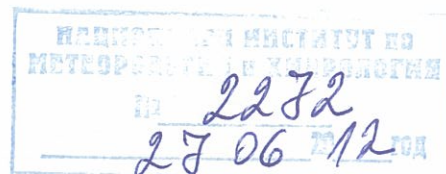

СТАНОВИЩЕ

Относно защита на дисертационен труд „**Методически изследвания за разработване на разрешителен режим за водоползване**”

За придобиване на образователната и научна степен „доктор”

В област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.7. ”Архитектура, строителство и геодезия (02.15.20. Инженерна хидрология, хидравлика, и водно стопанство)”

С кандидат: инж. Крася Петкова Колчева

Изготвил становището: доц. д-р инж. Красимира Матеева Николова

Дисертационният труд има за цел чрез моделиране на разпределение на водните ресурси в рамките на речен басейн въз основа на издадени разрешителни и нови заявки за водоползване наречено още моделиране на водни права, да се постигне обоснован разрешителен режим за водоползване чрез съгласуване на заявките за водоползване с наличните водни ресурси. Постигането на такъв режим ще даде възможност да се вземе правилно решение от страна на оторизирания орган (БД и МОСВ) за предоставяне, отказ или отнемане на дадено право за водоползване наричано още разрешително.

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Разрешителният режим за предоставяне на водно право е свързан с управлението на водите и възможностите на задоволяване на неотменните нужди на човека и икономиката с вода от една страна и от друга –поддържането на добра водна среда за водните екосистеми. В този смисъл задачата за водните права е част от Плановите за управление на речни басейни (ПУРБ), които са вече в изпълнение и съгласно Рамковата директива за водите (РДВ) и ЗВ се изисква преоценка на разрешителните при първата актуализация на ПУРБ. Тази задача придобива особена актуалност във връзка с климатичните изменения и разработването на Плановите за управление на сушите, където разрешителният режим е първостепенна задача. Отчитането на тези условия поставя необходимост от нов подход при издаване или отказ на разрешителни за водоползване отчитащ интересите на всички водоползватели в речния басейн, базиращ се на европейското и национално водно законодателство, а не само спазване на административния ред, което често води до проява на субективизъм. Не на последно място са и нуждите на водностопанската практика – големият брой заявки за водоползване постъпващи в Басейновите дирекции и очакващи обективно и справедливо решение на техните потребности. По тези причини проблемът за създаване на разрешителен режим за водоползването, като обективен оценъчен инструмент стои на дневен ред и е безспорно актуален.

Характер на изследванията

Докторантката правилно е отразила специфичните условия в нашата страна при които се решава проблемът с разрешителните за водоползване - изменения във водната инфраструктура като отпадане на големи водопотребители, наличието на многобройни дребни водоползватели и респ. много водовземания, промени в характера и размера на водопотреблението, включване на социални и екологични нужди. Това прави задачата сложна и многомерна за решаване.

Лицензионната система за водоползване включва два аспекта: законодателен (административно-правен) и научно-изследователски (оценъчен) които са разработени във втора глава.

Докторантката е разгледала и анализирала задълбочено същността на водните права, тяхното развитие, характеристики, начини за определяне, законовите положения и мерки, и на разрешителния процес. Специално внимание е отделено на анализа на разрешителните режими за предоставяне на водни права в различните страни като са

изтъкнати техните предимства и недостатъци. Значителният брой публикации в това отношение в чуждестранната литература показва актуалността и необходимостта от формиране на разрешителни режими отчитащи съвременните изисквания. Много детайлно и с добро познаване са изложени законните положения и мерки при даване на водни права у нас, като се обръща внимание и на включването на икономически механизми на водоползването и регулатори на водните отношения изисквани от РДВ и на процеса на издаване на разрешителни. Преглед и анализ на административно-правните аспекти на разрешителния процес не е правен досега у нас и това проучване внася ново познание в областта на водностопанските изследвания.

За разлика от законовия аспект на водните лицензи, броят на разработките третиращи научни изследвания в областта на разрешителните е твърде ограничен. Твърде обширният обзор и анализ на нашия и чуждестранен опит в областта на математическите методи и модели за разпределение на водите е послужил на авторката като обосновка за използване на имитацията за моделиране на водоразпределението при сложни схеми. Описанието на имитационното моделиране е представено доста лаконично, тъй като този метод е добре известен. Принос на дисертантката е предложеният методичен триетапен подход за постигане на оценъчен инструмент при разработване на разрешителен режим, подробно и с вещина приложен за водностопанската система в басейна на р. Тунджа. Предложеният подход е гъвкав, защото дава възможност в диалогов режим чрез различни инструменти да се постигне решение за рискови заявки без да се стига до отказ.

Прави впечатление, че в дисертационния труд много от проблемите и резултатите са разгледани и интерпретирани от позициите на ПУРБ, което говори, че кандидатката не се задоволява само с теоретични резултати, а търси практическа полза и приложимост от своята работа, което е една положителна характеристика на нейната работа. Това е видно от и изводите към някои от главите и дадените препоръки в края на дисертацията

Основни научни и научно-приложни приноси

1. Формулирана е една нова задача от областта на управление на водите у нас - разработване на научно-обоснован оценъчен инструмент при издаване или отказ на разрешителни за водоползване. Решението на тази задача обогатява съществуващите знания в областта на управление на водните ресурси.
2. Това е първи опит за математическо описание на водните права у нас по триетапна процедура чрез моделиране на водоразпределението в рамките на речния басейн.
3. Предложеният подход е сведен до практическа реализация чрез разработения в ИВП-БАН имитационен модел SIMYL и позволява бързо и лесно получаване на решенията.
4. Подходът е приложен за конкретна ВС с реални данни и може да се използва успешно като оценъчен инструмент във водостопанската практика при разрешителния режим в басейна на р. Тунджа.

Описание и оценка на представените материали

Докторантката е представила три публикации свързани с дисертацията: две самостоятелни и една в съавторство. Едната публикация е в сп. „Водно дело“ и има въвеждащ характер към дисертацията. Втората самостоятелна публикация отразява методическата част на дисертацията, където кандидатката самостоятелно е формулирала предлаганият подход и е под печат. Третата публикация е в съавторство и е носочена към характеристика и анализ на водните проблеми в поречието Тунджа.

Критични бележки

1. При общата характеристика и особености на ВС, някои от споменатите публикации вече не са актуални, но е направен опит за показване на новото предназначение на ВС във връзка с изпълнението на ПУРБ-овете.
2. Същността на методичния подход се разкрива при експерименталните изследвания в глава четвърта и е доста накратко описана в трета глава.
3. Някои термини в обзора са преведени неточно от английски език.

Лични впечатления

Инж. Крася Колчева е работила във водостопанската практика – като проектант и до 2011г в Басейнова дирекция за управление на водите Източнорломорски район като експерт. Активно е участвала в разработването на ПУРБ в Източнорломорски район. Като кандидат докторант се извява като много работлива, с данни за самостоятелно мислене и идеи – на много места в дисертационния труд тя дава препоръки за подобряване работата на ВС, за включване нови клаузи в разрешителния режим. Познава много добре ЕРДВ и много нормативни документи в областта на водите, работи самостоятелно с програмния продукт SIMYL, владее ГИС и има добра компютърна грамотност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направените критични бележки нямат за цел да омаловажат предложената разработка и считам , че тя е надеждна основа за придобиване на научната и образователна степен „доктор”.

Препоръчвам на инж. Крася Петкова Колчева да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 5. Технически науки. Професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия (02.15.20. Хидравлика, инженерна хидрология и водно стопанство).

Дата: 24.06.2012г.

Подпис:

